Į LAISVĘ

Nr. 12 — Kaina 20 kap.

LEIDŽIA LIETUVIŲ AKTYVISTŲ FRONTAS

1941. VII. 7 — Pirmadienis

Vokiečių armija pradėjo pulti Stalino liniją

Visu frontu bolševikai tebesitraukia. Iš apsuptos prie Minsko armijos vėl pasidavė 52.000 rusų karių. Iš viso jau paimta 300.000 belaisvių

FIURERIO VYRIAUSIOJI BŪSTINĖ. VII. 5. ELTA. Vyriausioji kariuomenės vadovybė praneša: Rytuose mūsų veiksmai vyksta planingai. Į pietus nuo Pripetės pelkių daugelyje vietų išsklaidytos priešo kariuomenės dalys buvo mūsų dalinių sunaikintos. Daug tūkstančių belaisvių pateko į mūsų rankas. Mūsų sąjungininkai vengrai vakar paėmė Kolomeą ir Stanislavą. Iš tų sovietų kariuomenės junginių, kurie buvo apsupti prie Minsko, liepos 4 d., kaip jau pranešta, 20.000 kareivių, iššaudę savo komisarus, perbėgo į mūsų pusę. Į rytus nuo Minsko pasiektas Dniepras. Baltijos šalyse toliau vyksta sumušto priešo persekiojimas. Veikiančios Suomijoje vokiečių ir suomių kariuomenės dalys, nepaisant sunkių vietos sąlygų ir atkaklaus priešo pasipriešinimo, žygiuoja toliau. Naikintuvų ir kovos lėktuvų junginiai puolė priešo kariuomenės telkinius Dauguvos aukštupyje ir Vakarų Ukrainoje, sunaikino daug tankų ir sunkvežimių, taikliai bombardavo priešo artilerijos pozicijas ir naikino geležinkelius, kuriais traukiasi sovietų kariuomenė.

FIURERIO VYRIAUSIOJI BŪSTINĖ. VII. 6. ELTA. Vyriausioji kariuomenės vadovybė praneša:

Rytuose buvo planingai vykdomi toliau karo veiksmai prieš vadinamąją Stalino liniją. Nuo birželio 22 iki liepos 5 dienos paimtų belaisvių skaičius padidėjo iki 300.000 žmonių. Karinės oro pajėgos rėmė karo veiksmus žemėje, be atvangos puldamos priešo kariuomenės dalinių telkinius bei voras. Vien tiktai Žitomiro apylinkėse buvo tiesiai bombarduota ir apšaudyta iš lėktuvų daugiau kaip 500 sovietų sunkvežimių ir 18 traukinių. Visos tos sovietų susisiekimo priemonės buvo sunaikintos. Tolimesni sėkmingi vokiečių oro pajėgų puolimai praėjusią naktį buvo nukreipti į geležinkelių ir plentų mazgą Smolenską. Sovietų karinės oro pajėgos birželio 5 d. neteko 281 lėktuvo, o vokiečiai tą dieną neteko 11 lėktuvų. Iš tą dieną sunaikintų sovietų lėktuvų 98 buvo numušti oro kautynėse, 183 lėktuvai buvo sunaikinti ant žemės.

Kovoje prieš Didžiąją Britaniją vokiečių povandeniniai laivai Atlanto vandenyne nuskandino 6 prekybos laivus, bendro 33.830 registruotų brutto tonų talpumo. Be to, povandeniniai laivai, pataikydami torpeda, apgadino dar vieną priešo laivą. Jūroje aplink Angliją vokiečių kovos lėktuvai praėjusią naktį nuskandino 2 krovinių laivus, bendro 11.000 registruotų brutto tonų talpumo. Vokiečių naikintuvai birželio 5 dieną, patys neturėdami jokių nuostolių, įvykusiose viršum kanalo oro kautynėse numušė keturis britų naikintuvus, o, prie Norvegijos pakraščio — vieną britų kovos lėktuvą. Prie Norvegijos pakraščio vokiečių laivyno artilerija numušė tris, o vienas sargybinis laivas kanale — vieną britų lėktuvą.

Šiaurės Afrikoje britų tankų mėginimas išsiveržti iš Tobruko nepavyko. Čia britus atrėmė jungtinės vokiečių italų artilerijos pajėgos. Vokiečių kovos ir smingamųjų lėktuvų junginiai bombardavo Tobruko uostą. Buvo pataikyta į vieną prekybos laivą ir į sandėlius. Priešo pajūrio baterijos buvo sunaikintos. Prie Habatos naikintuvai išsklaidė britų sunkvežimių voras.

Viduržemio jūroje liepos 4 dieną vokiečių kovos ir smingamieji lėktuvai puolė Famagustos uosto įrengimus rytiniame Kipro salos pakraštyje. Numetus stambaus kalibro bombų, buvo apgadinti du dideli prekybos laivai ir laivų pakrovimo įrengimai. Viename salos aerodrome bombos pataikė į priešo karinę stovyklą.

Priešas praėjusią naktį numetė sprogstamųjų ir padegamųjų bombų Vakarinėje Vokietijoje. Nemaža civilinių gyventojų buvo užmušta ar sužeista. Į gyvenamuosius kvartalus ir į viešuosius pastatus ypač buvo numesta bombų Muensteryje ir Bielfeelde. Naktiniai naikintuvai numušė septynis britų kovos lėktuvus.

Pavyzdingu narsumu pasižymėjo vieno žvalgybos skyriaus vadas ritmeisteris Niemackas, vieno šarvuočių pulko vyresnieji leitenantai baronas Maerckenas ir Buchterkirchas ir vieno šaulių pulko vyr. leitenantas Ritzas. Nepaprastai sėkmingai veikė šiaurinėje Atlanto vandenyno dalyje vienas vokiečių povandeninis laivas, vadovaujamas kapitono leitenanto Scholzo.

BERLYNAS. VII. 6. ELTA. DNB papildomai prie šios dienos kariuomenės pranešimo sako: Šios dienos specialus pranešimas iš Rytų fronto, pagal kurį iš apsupimo rato į vakarus nuo Minsko į vokiečių pusę perėjo 52.000 rusų kareivių, ryšium su jau duotąja žinia vis aiškiau rodo, kad tų sovietų pajėgų kovos dvasia sužlugo. Tačiau kiti sovietų kariuomenės daliniai, ir toliau atkakliai kovodami, mėgina sustabdyti nesulaikomai besiveržiančią į priekį vokiečių kariuomenę. Tačiau panaudoti tuos dengiamuosius dalinius Sovietų Sąjungai tampa vis sunkiau dėl nepaliaujamų vokiečių oro pajėgų puolimų, per kuriuos buvo sunaikinti didžiausi kiekiai transporto priemonių, tame skaičiuje 18 traukinių.

Prasiveržus vokiečių ir vengrų kariuomenės junginiams į šiaurinę Karpatų kalnų papėdę, tapo vėl atgauta Galicijos sritis, kurios vakarinę dalį vokiečių kariuomenė jau 1939 metų rugsėjo mėnesio pabaigoje buvo atėmusi iš lenkų ir kuri pasaulinio karo metu kelis kartus ėjo iš rankų į rankas. Galicija pasaulinio karo pradžioje priklausė Austro-Vengrijai, kurį 1914 metų rugsėjo mėnesio pradžioje bandė iš čia daryti nepavykusią ofenzyvą prieš Rusiją. Tuomet Galiciją teko atiduoti caro armijai, iki pagaliau 1915 metų gegužės mėnesį, generolui feldmaršalui von Mackensenui prasilaužus prie Gorlicų, ji vėl pateko į sąjungininkų rankas. Tačiau garsioji Brusilovo ofenzyva 1916 metų vasarą vėl nustūmė atgal sąjungininkų frontą, iki toji ofenzyva 1916 metų rugpiūčio mėnesio viduryje susmuko. Tuomet, Kornilovui vadovaujant, 1917 metų liepos mėnesį prasidėjo naujas puolimas, svarbiausiai Bžezanų ir Zločchovo apylinkėse, į rytus nuo Lvovo. Pro tas vietas ir šį kartą vokiečių kariuomenė turėjo smarkiai kovodama pražygiuoti į rytus. Tuomet irgi buvo nustota Stanislavo, į pietus nuo Dniestro, kurį, kaip vakar buvo pranešta, dabar užėmė vengrų kariuomenės daliniai. 1917 metų liepos mėnesio gale vokiečių kariuomenė savo pakartotiniu puolimu vėl prasilaužė pro dar nesenial čia sudarytą caro kariuomenės frontą, vėl užimdama Černovicus ir Tarnopolį. Vadinasi, šiuo metu kovojantieji vokiečių kareiviai eina šioje Galicijos dalyje tais pačiais keliais, kaip ir jų tėvai per pasaulinį karą.

Numuštas bolševikų lėktuvas

Bolševikai jau vykdo Stalino įsakymą

Traukdamiesi viską naikina ir degina

BERLYNAS. VII-5. ELTA. Agentūrai „Exchange Telegraph", iš Stockholmo gautomis žiniomis, specialus jos korespondentas Maskvoje praneša: „Pagal Stalino duotąjį jo kalboje įsakymą, Ukrainoje, ten, kur rusų kariuomenės daliniai yra priversti pasitraukti iki Dniestro upės,

vykdomas planingas naikinimas.

Tą naikinimo darbą pavesta specialiai atlikti keletui batalionų. Jie aprūpinti liepsnosvaidžiais — javams padegti ir sprogstamomis medžiagomis — valstiečių namams naikinti. Jie išpiauna gyvulius, neaplenkdami ir vištų, kurios, kad jų mėsos nebūtų galima valgyti, nunuodijamos. Manoma, kad

tuo būdu pastarosiomis dienomis buvo sunaikinta daugiau kaip už keletą šimtų milijonų turto".

Vokiečių politiniuose sluoksniuose dėl šito naikinimo pabrėžiama, kad jo padariniai palies vien tik pačius Ukrainos gyventojus, kurie tuo sąmoningai atiduodami badui ir skurdui; vokiečių kariuomenė pilnai aprūpinama iš tėvynės ir jai nereikalingi maisto produktai iš karo veiksmų sričių.

Prancūzai pradėjo kurti savanorių legioną,

KURIS DALYVAUS EUROPOS KRYŽIAUS ŽYGYJE PRIEŠ KOMUNIZMĄ

PARYŽIUS. VII. 6. ELTA. Keturi prancūzų politiniai sąjūdžiai, būtent „Le Francisme" (pirmininkas Bucard) „La Ligue Française" (pirmininkas Constantinis), „Le Parti Populaire Français" (pirmininkas Doriot) ir „Le Rassemblement National Populaire" (pirmininkas Marcel Deat), prancūzų telegramų agentūros Afip žiniomis, nutarė sudaryti prancūzų savanorių legioną, kuris dalyvautų Europos kryžiaus žygyje prieš bolševizmą. Šis savanorių legionas turės atstovauti Prancūziją sovietų fronte ir padėti ginti Europos civilizaciją. Stojantieji į šį savanorių legioną priimami visuose minėtų sąjungų biuruose, o taip pat tam Paryžiuje specialiai įsteigtame biure. Be to, kviečiamos prisidėti visos kitos organizacijos, kurios tik norėtų dalyvauti komplektuojant šį legioną.

Bolševikai šaudo paimtus į nelaisvę vokiečių karius

BERLYNAS. VII. 5. ELTA. Kaip DNB patyrė, iš visų Rytų frontų vietų gaunama žinių, kad sovietai priešingai tarptautinei teisei elgiasi su paimtais į nelaisvę kareiviais. Netoli Lvovo viena vokiečių smogiamoji grupė, susidedanti iš karininko ir 16 vyrų, buvo nuo savo dalies atkirsta. Vokiečių kareiviai, iš kurių vienas sužeistas, pasislėpė ukrainiečių namuose. Trečią dieną jie buvo vieno bolševiko darbininko išduoti. Sovietų kareiviai, kurie vokiečių smogiamąją grupę paėmė į nelaisvę, tuoj iš pistoletų sušaudė 7 vokiečių kareivius. Kitus 10 žmonių nusivarė priešais ir sušaudė lygiame lauke.

NEW YORKAS. VII-6. E. Junited Press praneša, kad sovietų ambasadorius Londone Maiskis vėl lankėsi pas užsienių reikalų ministerį Edeną.

SOFIJA. VII-6. E. Bulgarijos karalius vakar suruošė pietus išvykstančiam Vokietijos pasiuntiniui von Richthofenui.

Jau griūva ir Stalino linijos sustiprinimai

Ką rado vokiečių kariai viename užimtame forte

Berlynas VII/7. ELTA Vienas vokiečių pėstininkų dalinys, kuris liepos 5 d. puolė moderniausiais pabūklais apginkluotą Stalino linijos sustiprinimą, užėmęs vieną stiprų fortą, atrado įdomų dalyką: Sustiprinimų vado patalpose vokiečių kareiviai atrado jo rašytą pranešimą, kuriuo jis kreipėsi prašydamas pagalbos į savo vyresnybę. Tačiau forto komendantas, kuris smarkios kovos metu drauge su didžiąja įgulos dalimi žuvo, matyti, nerado daugiau progos tą savo pagalbos šaukimą pasiųsti.

Ranka rašytame pranešime yra šie charakteringi sakiniai: „Nežiūrint į pakartotinius pranešimus apie blogą 36 kulkosvaidininkų bataliono betonuoto sustiprinimo aprūpinimą, apie būtinumą tuojau suteikti pagalbą, iki šiol mums nieko nepadėta. 244-tas šaulių pulkas turėjo labai didelių nuostolių ir visiškai mums nepadeda. Pulkas veikia savarankiškai ir traukiasi vis toliau atgal. Esant tokiai pagalbai, viską teks pralaimėti. Betonuotas sustiprinimas Nr. 3 jau praėjusią naktį pateko į vokiečių rankas. Vokiečiai atgabeno prie sustiprinimo pėstininkų patranką ir ėmė šaudyti tiesiai į betoninių sienų spragas. Jie, tur būt, pavartojo taip pat ir sprogstamąją medžiagą, kurios veikimas buvo milžiniškas. Nors mūsų įgulos visą laiką kovojo nepaprastai atkakliai ir įniršusiai, ilgiau išlaikyti negalėsime. Netrukus būsime nuveikti".

Pragariškos tankų kautynės prie Berezinos

BERLYNAS. VII. 5. ELTA. Apie atkaklų tankų mūšį prie Berezinos, kuriame vokiečių oro pajėgos ir zenitinė artilerija sėkmingai puolė, DNB gavo šitokių žinių: Smarkiu puolimu vokiečių tankų pajėgos pasiekė vieną kaimą, kuriame bolševikai koncentravo dideles ginamąsias jėgas. Prieš vokiečių tankus nuo vienos kalvos išnėrė sunkiausieji sovietų tankai. Greitai išsivystė pragariškos kautynės, kuriose stojo tankas prieš tanką. Virš kovos lauko pasirodė sovietų bombonešiai, kurie šaudė iš lėktuvuose turimų ginklų ir mėtė lengvas bombas. Kai tik juos išvaikė vokiečių naikintuvai, vokiečių zenitinė artilerija numušė keturis sovietų bombonešius. Tuo tarpu ne mažesniu atkaklumu vyko toliau šarvuočių mūšis. Vienas po kito sprogo sovietų tankai. Po dešimties minučių 15 sovietų tankų degdami sustojo. Sovietai siuntė naujus tankus. Be mažiausios atvangos vėl prasidėjo mūšis, kuriame dabar puolė ir zenitinė artilerija. Vienas po kito buvo sušaudyti sovietų tankai.

Iš maždaug 70 puolusiųjų sovietų tankų, 54 liko mūšio lauke.

Kiti septyni sovietų tankai, kurie grįžo atgal, buvo sudaužyti vokiečių naikintuvų.

GEN. JEGOROVAS PATEKO Į NELAISVĘ

BERLYNAS. VII. 5. ELTA. Ketvirtojo sovietų šaulių korpuso vadas generolas majoras Jegorovas birželio 29 d. vakare į šiaurę nuo Derčino kaimo pateko į vokiečių nelaisvę. Pas generolą buvo rasta svarbių brėžinių ir žemėlapių.

EVAKUOJAMAS J. A. VALSTYBIŲ PASIUNTINYBES PERSONALAS MASKVOJE

NEW YORKAS. VII-6. ELTA. „Ins" agentūros žiniomis iš Vašingtono, Jungtinių Valstybių vyriausybė padarė žygių evakuoti Jungtinių Valstybių pasiuntinybės personalui Maskvoje. Agentūra pažymi, kad tai atsargos priemonė, susijusi su karo veiksmų eiga Sovietų Sąjungoje.

AMSTERDAMAS. VII-6. E. Čia gautomis žiniomis, britų ambasadorius Vašingtonę lordas Halifaxas netrukus vyksiąs į Londoną tartis su britų vyriausybe.

Kokia gen. Wavellio nuomonė apie karą

STOKHOLMAS. VII-5. ELTA. Vyriausiuoju britų karo pajėgų Indijoje vadu paskirtas generolas Wavellis, kaip praneša anglų žinių agentūra iš Kairo, suteikė pasikalbėjimą spaudos atstovams. Jis papasakojo apie padėtį Viduriniuosiuose Rytuose ir, bendrai, apie karą. Po įžanginių žodžių apie karo žygį Etiopijoje Wavellis pareiškė, kad karo žygis Sirijoje „šiek tiek užtrunka" ir kad žengiama į priekį labai iš lėto. Pasak Wavellio, buvę nemalonu kovoti su buvusiais sąjungininkais. Wavellis pabrėžė, kad prancūzų kariuomenė Sirijoje kovoja labai narsiai. Dėl padėties Egipto pasienyje, kurią jis apibūdina „patenkinama", jis toliau pareiškė, kad anglų kariuomenė buvo priversta trauktis ir neteko daug kovos vežimų. Tačiau, pareiškė generolas toliau, britų kariuomenės nuotaika yra gera. „Nors mes turime savo sunkumų ir rūpesčių, tačiau aš tikiu, kad Viduriniųjų Rytų gynimosi padėtis yra patenkinama". Priešingai ligšioliniai anglų propagandos taktikai, kuri anglų įsiveržimą į Siriją motyvavo tuo, kad šitoje prancūzų mandatui priklausančioje srityje esama vokiečių kariuomenės, Wavellis pripažino, jog tai esanti netiesa, nes tokiu atveju, pasakė jisai, „mes turėtumėme didelių sunkumų".

Spaudos atstovams paklausus, kokių atgarsių sukelia vokiečių sovietų karas Viduriniuosiuose Rytuose, Wavellis tvirtino, kad anglai tuo būdu gavo laiko atsikvėpti, kas leis britų kariuomenei pasilsėti ir duos laiko apmokyti daugiau kariuomenės. Tolesnės vokiečių sovietų karo perspektyvos, pasak Wavellio, yra sunkiai numatomos, nes vokiečių kariuomenės taktinius judėjimus per visą šį karą buvę sunku susekti. „Be to, sunku iš anksto apskaičiuoti sovietų pasipriešinimo galią" — pareiškė generolas Wavellis baigdamas.

Amerikos žydai pasirengę siųsti savo „armiją" į Europą

NEW YORKAS. VII. 6. ELTA. Šiuo metu Pietų Afrikoje viešis Amerikos naujasionistų organizacijos pirmininkas Mendelsohnas, kaip Associated Press praneša iš Kapstadto, pareiškė: Jeigu Anglija duotų ženklą, mažiausiai 50.000 Jungtinių Amerikos Valstybių žydų būtų pasirengę, kaip žydų armijos branduolys, stoti į kovą sąjungininkų pusėje.

BERLYNAS. VII-6. ELTA. Naktį į liepos 6 d. vokiečių kovos lėktuvai į pietų vakarus nuo Pembroke paskandino vieną 4.000 brt. prekinį laivą. Kitas prekinis 7.000 brt. laivas buvo paskandintas į rytus nuo Cumberlando.

Dabar Europa gali pamatyti bolševikų režimo tikrovę

Reicho spaudos balsai apie tą baisią kraujuose paplūdusio sovietų režimo tikrovę, kurią atskleidė vokiečių veržimasis į Rytus

BERLYNAS. VII. 6. ELTA. Reicho sostinės spauda ir sekmadienį stambiomis raidėmis praneša pasauliui apie tą baisią kraujuose paplūdusio sovietų režimo tikrovę, kurią atskleidė vokiečių veržimasis į Rytus. Berlyno laikraščiai mirga tokiomis antraštėmis, kaip „Sovietų rojus iš tikrųjų yra barbariška tironija", „Žudynės ir teroras — purvas ir vargas", „Sovietų kraujo bala". Laikraštis „Voelkischer Beobachter" pirmame puslapyje deda pasibaisėtinas nuotraukas iš „Lvovo kraujinio pragaro", kuriame tik viena GPU gyvulišku būdu nužudė tūkstančius ukrainiečių. Laikraštyje „Voelkischer Beobachter" rašoma: „Pats savo akimis vokiečių kareivis dabar mato bolševizmo pasaulį, ir tuo pačiu jis įgalina visas kitas tautas pažvelgti į tą pragarišką tikrovę, kuri ligšiol buvo paslėpta už melagingos propagandos užtvarų. Ką jau seniai nacionalsocializmas pradžioje vokiečių tautai, o paskui ir apakusioms Vakarų demokratijoms vis kaldavo ir kaldavo — šiandien tai yra aišku: bolševizmas yra biauriausia valdymo sistema, kokia tik yra ligšiol egzistavusi pasaulio istorijoje; tai yra prievartaujanti išnaudojimo sistema, kurią palaiko tironija ir iš pasalų vykdomos žudynės. Bolševizmas yra žemųjų gaivalų despotija, žydijos žmogžudiškų instinktų triumfas ir sadistiškų žydbernių valdymas 180 milijonų žmonių. Bolševizmas savo su niekuo nesiskaitančiomis agresyviomis užmačiomis yra mirtinė grėsmė visai žmonijos kultūrai".

Trumpa ir aiškia antrašte — „Kariškai, politiškai, morališkai bus dabar bolševizmas sumuštas" — pavadintame straipsnyje laikraštis „Berliner Lokalanzeiger", be kitko, rašo: „Vokiečių kariuomenei įsiveržus į Sovietų Sąjungą, civilizuotasis pasaulis pirmą kartą sužino tikrą tiesą apie gyvenimą bolševikų krašte. Klasta, apgavystė ir kartu noras griauti bei teroristiškai grobti — toks yra Kremliaus galybės politinis veidas. Dabar, sugriuvus tai mūro sienai, kurią žydijos ir bolševizmo griovėjų pora buvo pastačiusi aplink milžinišką sunkiųjų darbų kalėjimą, kuriame rusų žemės tautos buvo pasmerktos gyventi blogiau už gyvulius, dabar, kai galima pažvelgti į tą baisią kraujo balą, — vyksta moralinis šios nežmoniškos sistemos sunaikinimas".

Ryšium su Stalino įsakymu ypatingiems naikinimo batalijonams su liepsnosvaidžiais ir nuodais visą šalį paversti dykuma ir tūkstančius žmonių išžudyti prieš vokiečių ginkluotųjų pajėgų atžygiavimą, „Berliner Boersenzeitung" pažymi, kad tai yra ne kas kita, kaip vykdymas toliau to ciniško naikinimo, kuris vyko daugiau kaip 20 metų milžiniškoje erdvėje tarp Juodosios ir Baltosios jūrų, tarp Europos kultūros sienų ir Vladivostoko. „Šioje erdvėje, kuri jos gyventojų masei buvo ištisu kalėjimu, — rašoma toliau laikraštyje, — žydiško bolševikinio valdymo įgeidžiai sunaikino visa, kas tiktai sudaro žmonių ir tautų gyvenimo prasmę: Dievo sąvoką, kultūrą, laisvę, nuosavybę. O tai, kas dar liko, buvo begėdiškai melagingos propagandos išpūsta „darbo žmonių tėvynė", sunkiųjų darbų kalėjimas vergams".

MADRIDAS. VII. 6. ELTA. „Informaciones" rašo: „Taip vadinamojo sovietų rojaus durys dabar jau atdaros, ir pasaulis dabar žino ir mato, kas ten darosi. Kiekvieną dieną čia dabar grąžinama šimtai kvadratinių kilometrų civilizacijai. Tie vokiečių spaudos pranešimai iš vokečių kariuomenės užimtų miestų ir tos fotografifijos nuotraukos, kurios čia padaromos, o taip pat ir liudininkų papasakojimai nustelbia biauriausius Ispanijos pilietinio karo epzodus".

HELSINKIS. VII. 6. ELTA. Apie „Bolševizmą, kaip kultūros naikintoją" laikraštis „Uusi Suomi", tarp kitko rašo, kad bolševizmo paplitimas Suomijoje būtų reiškęs ir tautinės kultūros sunaikinimą. Bolševizmas neigiamai elgiasi su bet kuria paveldėta kultūra ir teikia jai tik tokią reikšmę, kokią ji galėtų turėti kaip priemonė bolševikinėms idėjoms skleisti.

NEW YORKAS. VII. 6. ELTA. „Chicago Daily Tribune" savo straipsnyje, pavadintame „Kalba Maskvos bestija", komentuoja neseniai pasakytą Stalino kalbą ir, tarp kitko rašo, kad tas vyras, kuris atsakingas už tiek žmonių vargą, dabar stengiasi pasirodyti „laisvosios tautos" „didžiuoju vadu" ar „kovotoju prieš kruviną tiraniją". Tikrumoje Stalinas laiko nepasiekiamą brutalumo ir veidmainybės rekordą. Jungtinės Valstybės, rašo laikraštis, turėtų pasimokyti iš šio pavyzdžio ir savo energiją nukreipti prieš savo vidaus priešus, kurie, pasinaudodami karu, ir Jungtinėse Valstybėse siekia įkurti savo diktatūrą.

KAIP BUS TRAKTUOJAMI PATEKĘ Į NELAISVĘ RAUD. ARMIJOS POLITINIAI KOMISARAI

BERLYNAS. VII. 4. ELTA. Į klausimą, kaip bus elgiamasi su patenkančiais į nelaisvę raudonosios armijos politiniais komisarais, šiandien iš kompetentingų šaltinių buvo nurodyta, kad komisarai, kurie dėvi uniformą ir yra aukštesniųjų karininkų žinioje, bus traktuojami iš vokiečių pusės kaip ir kiti raudonosios armijos nariai ir todėl su jais bus elgiamasi lygiai taip, kaip su kiekvienu į nelaisvę patekusiu sovietu kareiviu.

BERLYNAS. VII-6. ELTA. DNB praneša, kad pereitą naktį vokiečių naktiniai naikintuvai numušė 7 britų lėktuvus, kurie bandė pulti Vokietiją.

RIO DE JANEIRO. VII. 5. E. Viename pareiškime Rio de Janeiro policijos prezidentas nurodė, kad masonų ložių slapti ir rituliniai posėdžiai Brazilijoje yra uždrausti.

Darbininko laiškas Stalinui

ŠIO LAIŠKO AUTORIUS SENIAU BUVO ĮSITIKINĘS KOMUNISTAS

BRATISLAVA. VII. 6. ELTA. „Gardista" didelėmis raidėmis skelbia vieną slovakų darbininko iš Amerikos laišką Stalinui, savo laiku tilpusį knygoje: „Aš buvau vienus metus darbininku Sovietų Sąjungoje". Šis darbininkas savo laiške nurodo, kad sovietuose nuolat skelbiama už kiek milijonų rublių buvo tariamai pagaminta prekių, tačiau visiškai nutylima kiek milijonų rublių vertės mašinų ir kitokių vertybių buvo sugadinta dėl tos priežasties, kad sovietų fabrikams vadovauja žmonės, kurie neturi jokio supratimo apie įmonę. Tame Maskvos fabrike, kuriame dirbo laiško autorius, vyriausiu inžinieriumi buvo žydas Gajeris, prieš kurį laiką New Yorke nešiojęs po namus pardavinėti kaklaraiščius ir kojines. Ir jis, šis slovakas darbininkas, prieš tai buvęs tik paprastas fabriko darbininkas, šio Maskvos fabriko direktoriaus buvo greit padarytas inžinieriumi. Šiam slovakui tekę kurį laiką dirbti ir žemės ūkyje Raminsko apylinkėse. Jis konstatavęs, kad ir sovietų žemės ūkyje yra negeriau. Dar iš pereito rudens čia grioviuose gulėjo maišai su dirbtinėmis trąšomis. Jis paklausęs rusus ūkininkus, kodėl jie netrešia laukų, nors trąšų turi, o derlius yra menkas. Ūkininkai atsakė, kad jiems nėra prasmės dirbti, nes vistiek beveik visą derlių pasiima sovietų valdininkai ir propagandistai. Pats šio laiško autorius, slovakas darbininkas, Amerikoje buvo įsitikinęs komunistas ir atvyko į Sovietų Sąjungą padėti sovietams statytis. Pagyvenęs vienus metus šioje komunistinėje valstybėje įsitikino kas tai yra tikrumoje komunistinė sistema ir tik didžiausiomis pastangomis jam pasisekė paspruktі iš šios valstybės, kurią jis dabar vadina darbininkų vergija.

Ką pasakoja paimti į nelaisvę rusų kariai

BERLYNAS. VII. 5. E. Tarp 20.000 bolševikų kareivių, kurie liepos 4 d. perbėgo pas vokiečių kariuomenę Minsko srityje, taip pat yra šimtai karininkų. Jie karčiais žodžiais papasakojo apie tas brutalias priemones, kuriomis politiniai komisarai siuntė sovietų kareivius į mūšį. Dėl baisių teroro priemonių jie visai nesilaikė drausmės. Tai privedė prie žiauraus atsiskaitymo, per kurį perbėgantieji karininkai iššaudė politinius komisarus. Nuostabus buvo vieno majoro pasisakymas, kuris tarp 28 kitų sovietų karininkų šitaip pasakė: „Baikite greičiau karą, nušluokite sovietus, leiskite mums vėl, kaip mūsų tėvams, tikėti į Dievą, leiskite mus į tėvynę ir leiskite ten mums dirbti su mūsų tauta".

BERLYNAS. VII. 5. ELTA. Birželio 23 d. į vokiečių pusę perbėgęs raudonarmietis Steponas Mandatas, gimęs 1915 metų rugsėjo 24 d. Bone, prie Jaworowo, papasakojo: „Aš esu ukrainietis. Iš profesijos esu stalius ir nekenčiu bolševikų. Tuoj po to, kai buvau pašauktas į kariuomenę, 1941 metų gegužės 19 d. mūsų viršininkas mus mokė, jog prasidėjus karui su Vokietija, belaisvių imti nereikės. Sekmadienį, 1941 metų birželio 22 d., aš pats mačiau kaip į Stary-Miekiše buvo atvesti keturi belaisviai vokiečių kareiviai. Komandieriams tuos belaisvius apklausus, jie buvo perduoti viršilai, kuris išsitraukė revolverį ir visus juos nušovė".

BELGRADAS. VII. 6. E. Kaip DNB iš kompetentingų sluoksnių praneša, šeštadienį Belgrade buvo sušaudyta 13 komunistų veikėjų ir žydų, rengusių prievartos ir sabotažo veiksmus.

NEW YORKAS. VII-6. E. New Yorko radijas pranešė, kad į New Yorką pakeliui į Vašingtoną atvyko britų admirolas Forbes. Jis atsisakė bet ką pareikšti dėl savo kelionės tikslo.

Džiaugiuos, nes sulaukėm

Tai buvo taip gėdingai subirusio raudonojo teroro mūsų tėvynėje metu.

Kaip daugumas tarnautojų, taip ir aš sėdėjau įstaigoje ir tyliai keikiau tą dar niekur neregėtą, raudonųjų „novatorių", antros Amerikos atradėjų mums primestą popierizmą. Keikė ne tik tarnautojai, plūdo tą biurokratizmą ir interesantai.

Prasivėrė durys. Tiesiog prie mano stalo gana drąsiai priėjo pagyvenęs žmogus. Prasti drabužiai, susivėlę plaukai, rūpesčių išvagotas veidas ir skurde pailsusios akys. Ant kaklo didelis varinis kryžius, rankose — kažkoks nešulėlis.

— Laba, — dusliu balsu jis tarė:

— Laba diena. Ko, drauge, norite? Paprašiau atsisėsti.

— Koks aš čia tamstai draugas: aš tik paprastas žmogelis.

Ateivis išvyniojo ryšulėlį ir išėmė kažin kokį daiktą.

— Tai spaustuvas rašalui nusausinti, — paaiškino man senukas: — Sausina gerai. Prašom pamėginti.

— O iš ko jis padarytas?

— Iš kreidos ir iš gipso. Aš jau daug jų padariau ir įstaigoms pardaviau.

— Tai tamsta, be abejo, jų gaminimu ir verties?

— Taip, verčiaus. Juk tai praktiškas dalykas. Va, žiūrėkite!

Žmogus paėmė iš mano rankų spaustuvą ir pradėjo aiškinti.

— Rašalą sausina gerai. Matėte. Kai vienas sluoksnis susinaudos, va, šituo stiklo popierium nutrinsit — ir vėl kaip naujas. Žiūrėkite, koks mažas sluoksnelis nusitrynė. Taip vartojant, dešimtį metų pakaks. Ir visa tai tik trys rubliai... Paimkite, nes tai jau paskutinis, niekas daugiau jų nedirba. Beje, čia ir jo medžiagos sudėtis — mano išradimas.

Susidomėjęs sekiau užsidegusio spaustuvų gamintojo aiškinimą.

— Gerai, paimsiu. Bet kodėl paskutinis?

— Kreidos ir gipso krautuvėse nėra, ir dažytojai keikiasi.

— Bet Lietuvoje gipso ir kreidos kiek tik nori. Bus. Juk visur „stachanovietiškai" dirba...

Aš šyptelėjau. Žmogus atsiduso.

— Bus... — nutęsė sausu balsu. — Bus, bet visą šitą kreidą ir gipsą sunaudoja, va, šitiems balvonams... skaito laikraščius... Bet ar tai įmanoma?

Ir jis paniekinamai parodė pirštu į du didelius Lenino ir Stalino biustus, kurie mūsų įstaigoje buvo pastatyti žydiškosios komjaunimo kuopelės dėka.

Aš krūptelėjau, bet šiltas džiaugsmas užvirė mano širdy. Stipriau pasakytus žodžius, rodos, nugirdo ir kiti tarnautojai.

— Tamsta atsargiau, — švelniai įspėjau senuką. — Už tai gali tekti.

— Nebijau! — su tokia pat drąsa atšovė jis. — Ką jie gali man, seniui, padaryti: ir taip man greit mirtis. Šiuo amatu aš trejus metus užsidirbdavau duoną, dabar jos neturiu... Esu ligūstas ir sunkesnio darbo dirbti negaliu — tai koks man gyvenimas, ko man bijoti?

Pasijutau nesmagiai. Bandžiau senuką raminti, tačiau ir pats menkai tikėjau savo žodžiais.

— Tamsta gali reikalauti pensijos kaip darbingumo nustojęs. Juk Stalino konstitucija, be kita ko, „duoda" teisę ir į aprūpinimą senatvėje...

— Žinau aš tuos reikalavimus ir tuos jų aprūpinimus. Jie tik girtis moka, nesąmones rašo. O kokios ten pašalpos? Tiesa, išklijuotuose popieriuose galima pamatyt, kaip seniai geria kavą, valgo sviestą, dešrą, baltą duoną ir ma taip ilsėtis senatvėje už kelis desėtkus rublių per mėnesį? Kvailiai, gėdos neturi...

Tarnybos metu man buvo nepatogu toliau leistis į panašias kalbas, juo labiau, kad čia ir sienos turėjo ausis.

— Tamsta, užteks, pabandyk; tamsta protingas žmogus — gal pavyks...

Žmogelis atsikėlė, atsisveikino ir, eidamas durų link, dar kartą grybštelėjo tą pačią temą.

— Va kam pinigų jie negaili — tai propagandai, visokiems plakatams, pastatams ir dar visokiems kitiems velniams... Atleiskit už išsireiškimą. Geriau tuos pinigus sunaudotų taip kartojamų darbo žmonių gerovei kelti, o ne melui ir tuštiems pliauškalams. Tuščias pilvas ir apdriskęs kūnas nepakenčia tokių dalykų... Skaudu, gėda, kad liaudies pinigai taip švaistomi... Taip gali daryti tik viskuo apsirūpinę žydai ir jų bernai... Fu, biaurybės...

Senukas išėjo. Aš stebėjaus jo išmone ir drąsa. O juk tokių mūsų tėvynėje buvo daugybė. Jie visi širdyje keikė ir juokėsi iš tų pasenusių žydiškosios komunistų partijos metodų, kalbų apie beatodairinį „darbo našumo kėlimą", apie „pagerėjusį būvį" ir „laisvę..."

Kitą dieną įstaigos viršininkas mane tardė.

— — — — — — — — — —

Gatvėje daugybė žmonių. Kauno diena graži, žmonių veiduose šypsenos, rankose — gėlės. Pravažiuoja pirmieji vokiečių kariai, žali, įdegę vyrai. Pabyra gėlės ir džiaugsmas. Čia susirinko dalis nakties iškankintos tautos pareikšti savo nuoširdžios laimės išlaisvintojams. Tik žydo nė vieno. Mat, čia ne „nenugalimoji raudonoji armija".

Krykštaujančiose eilėse nenustygstu ir aš. Nesvarbu, kad aš jau trys savaitės be darbo. Žinau, naujasis gyvenimas, laisvoji Lietuva, įvertins savo sūnus ir dukteris.

Netoliese pamatau ir savo paskutinį pažįstamą — tą patį kreidinių spaustuvų dirbėją. Šiandien senukas visai kitoks! Jo akys dega, rankos ploja. Prieinu artyn.

— Sveikas, gipsinių balvonų keikėjau! Tu laisvas? Pagaliau sulaukėm! Matau, šiandien su visais džiaugies...

Senukas krūpteli, įsmeigia į mane savo atgijusias akis. Jo veidu nuslysta šypsena, griebia mano ranką ir ima purtyti.

— Sakiau, kad buvau niekam nereikalingas... Taip, taip, šiandien džiaugiuos, nes sulaukėm...

Bolševikų nužudyti kunigai

Be Lankeliškėse bolševikų nukankintų kunigų — Petriko, Dabrilos ir Balsio — nuo bolševikų rankų Lietuvoje žuvo ir visa eilė kitų kunigų.

Skoruliuose (prie Jonavos) žuvo kun. **Vitkevičius.** Jį rusai sušaudė prie šventoriaus. Kun. **Vėgėlė** ir vienas naujai įšventintas kunigas iš Vilniaus buvo kankinami prie Neries ir paskui sušaudyti.

Alytuje žuvo kun. **Paulavičius** ir kun. **Mazurkevičius.**

Paluomenėje sušaudytas kun. **Tutinas.**

Kaišiadoryse sušaudytas kun. **A. Juknevičius,** Merkinės klebonas ir dekanas.

Malėtuose subadytas kun. **M. Lajauskas.**

Atsitiktinai nuo kulkos Tabariškėse žuvo diakonas **Stulginskas.**

Žinios apie nužudytuosius kunigus gautos dar ne iš visos Lietuvos. Dar trūksta žinių iš šiaurės Lietuvos, Žemaitijos dalies ir Vilnijos.

Iš švietimo srities

— Šiais metais daug mūsų jaunimo baigė įvairias mokyklas. Gimnazijas baigė buvusios 7 ir 8 kl. (tarybiškos 9 ir 10 kl.). Baigusieji gavo pažymėjimus. Nusistatyta tuos pažymėjimus atšaukti ir išduoti naujus, be tautą žeminančių tarybinių ženklų. Atestatai bus duodami ir baigusiems 9 kl., su sąlyga, kad jie, stodami į aukštąsias mokyklas, privalės išlaikyti seno tipo aštuonių klasių kurso lietuvių k. ir literatūros ir Lietuvos istorijos egzaminus. Lietuvių k. ir literatūros pažymys atestatuose vienas. Ne lietuvių dėstomąja kalba baigę 9 ir 10 kl. laiko papildomus egz. iš lietuvių k. ir literatūros, Lietuvos istorijos ir Lietuvos geografijos. Mokytojų seminarijas baigusiems suteikiamas jaun. mokytojo vardas. Tokios pačios teisės suteikiamos ir baigusiems 5 mėn. pedagoginius kursus Vilniuje, jei jie baigę gimnaziją ar tolygią mokyklą. Amatų mokyklų 3 ir 4 kl. baigusiems duodami baigimo pažymėjimai. Pažymėjimuose norintiems įrašomas tikybos pažymys iš pernykščių metų.

Rusų kalbos pataisos panaikinamos.

— Visi buvę prie vykdomųjų komitetų švietimo skyriai panaikinti.

— Vidurinės mokyklos bus vadinamos gimnazijomis; nepilnosios vid. — progimnazijomis; ekonominės — prekybos mokyklomis.

Konstitucijos dėstytojai ir komsorgai iš pareigų jau atleisti.

Visų švietimo įstaigų mokytojams ir tarnautojams atostogų metu atlyginimas mokamas kaip už darbo laiką. Pagal tarybinę tvarką išmokėti avansai įskaitomi į atlyginimą. Paskolos lakštams neišskaitoma.

Kadangi dabar trūksta prekybininkų, ruošiami pardavėjams kursai.

Leidykla leidžia lietuvių klasikų (Maironio, Vaižganto, Šatrijos Raganos ir kit.) raštus, kurie bolševikų buvo draudžiami. Leidžiami ir vertimai, kurių tarpe yra ir „Mein Kampf".

Pranešimai

MALŪNŲ — KEPYKLŲ TRESTO PRANEŠIMAS

1. Visi malūnų direktoriai privalo eiti savo pareigas ir tinkamai saugoti visą malūno turtą ir atstatyti įmonėse normalų veikimą. Nesant direktoriaus, jo vietą užima buhalteris, nesant buhalterio, malūnų tvarko ir prižiūri kasininkas, o nesant ir šio — malūną prižiūri kiti tarnautojai pagal aukštesnę užimamą tarnybos vietą.

2. Rugius ir kviečius malūnai privalo malti paprastu malimu 98%.

3. Visi malūnai turi skubiai užmegzti ryšius su Malūnų Trestu ir pranešti Trestui apie esamą žaliavų ir gaminių kiekį, o taip pat apie malūno būvį.

4. Vilniaus, Marijampolės ir Panevėžio rajonų miltų paskirstymo punktų vedėjai turi eiti savo pareigas ir užmegzti ryšius su malūnais ir trestu.

5. Malūnų Trestas yra Kaune, Jonavos g. 60, tel. 26823.

MALŪNŲ—KEPYKLŲ TRESTAS

DĖL ŽVEJYBOS IR ŽUVIES PRISTATYMO

Valst. Žuvies Bazės, gamybinės Žvejų artelių valdybų likusieji nariai ir vandenų prižiūrėtojai, privalo organizuoti žvejybą savo rajonuose. Žuvį pristatyti vietos centrams ir Kaunui bei Vilniui savo susisiekimo priemonėmis.

Žvejybą ir žuvies pristatymą vykdyti susitarus su vietinėmis karinėmis įstaigomis.

Žuvies Pramonės Trestas

DARBININKAMS, NETURINTIEMS DARBO

Visi darbininkai, vyrai ir moterys, gyvenantieji Kaune ir neturintieji darbo, skubiai registruojasi Kauno miesto Darbo Biržoje, Kipro Petrausko g-vė Nr. 16.

ŽUVUSIŲJŲ PARTIZANŲ SEIMŲ NARIAI,

norį dirbti spaudos platinimo darbą, kreipiasi į spaudos skyrių (Kaunas, Gedimino g. 34).

INŽ. KAZYS RIMKUS

kviečiamas atvykti į Kauną ir registruotis Kelių Valdyboje, Laisvės alėja Nr. 74.

OPEROS CHORO ARTISTAMS

Valst. Operos choro artistai, esantieji Kaune, privalo rytoj, liepos 8 d., 11 val. atvykti į Kauno Konservatorijos patalpas.

Operos Choro Dirigentas

SKELBIMAS DĖL PALAIDŲ ŠUNŲ IR KAČIŲ

Kovoje su pasiutimo liga Kauno mieste ir apskrityje įsakau:

1. Šunis dieną ir naktį laikyti pririštus.

2. Kates laikyti namuose uždarytas.

3. Nereikalingus šunis ir kates gyventojai prašomi sunaikinti.

4. Iš kiemo šunis leidžiama išvesti tik su antsnukiais ir vesti juos ant prieraišto.

5. Visos laisvai bėgiojančios katės ir palaidi šunys bus skaitomi klajokliais ir naikinami.

6. Šunų bei kačių savininkai, nusikaltę šiems nuostatams, bus baudžiami iki 1000 rub., arba iki 3 mėn. arešto.

7. Šių nuostatų vykdymą prižiūri policija, viršaičiai ir seniūnai.

BRAZYS
Vyr. Veterinarijos Inspektorius

BERLYNAS. VII-7. E. Naktį į pirmadienį anglų oro pajėgos palyginti silpniau apmėtė Vakarų Vokietiją sprogstamomis ir padegamomis bombomis. Kilo tik smulkesnių gaisrų gyvenamuose kvartaluose. Gyventojams padaryti nuostoliai nedideli.

NEW YORKAS. VII. 7. E. Associated Press praneša, kad per užtrukusias tris dienas Jungtinių Amerikos Valstybių nepriklausomybės šventės žuvo, kaip ligi šiol nustatyta, 524 žmonės, iš kurių 317 žmonių yra eismo nelaimių aukos.

Į LAISVĘ
Redakcija — Kaunas, Duonelaičio 24, tel. 21414 ir 20530.
Administracija — Kaunas, Duonelaičio 24, tel. 22430.

Prasidėjus karui, tūkstančiai latvių buvo vežami į Maskvą

BERLYNAS. VII-5. ELTA. DNB iš Liepojos praneša, kad karui prasidėjus sovietų komisarai suėmė tūkstančius latvių. Tai buvo daugiausia miestų gyventojai ir latvių karininkai, savo laiku kovoję su bolševikais. Jie visi buvo vežami į Rusijos gilumą, ir kaip spėjama, kelyje išžudyti. Dalis suimtųjų buvo nužudyti tuojau, kai tik vokiečių kariuomenė pradėjo artintis prie Liepojos. Kai vienas vokiečių kapitonas su dviem palydovais ėjo Liepojos gatvėmis, staiga iš vieno rūsio išgirdo šauksmą: „Gelbėkit mus". Įpuolęs su savo palydovais į rūsį, vokiečių karininkas rado tris didelėmis spynomis užrakytas duris. Geležinėmis štangomis atplėšę duris, vokiečių kariai rado pirmame kambaryje 6 lavonus, 5 vyrus ir vieną moterį. Kitame kambaryje jie rado sužeistą buvusį latvių kariuomenės karininką, trečiame kambaryje—tarp žiauriai subadytų lavonų du kitus latvių karininkus, kurie taip pat buvo sužeisti. Vienas buvęs latvių karininkas, kuris mokėjo vokiečių kalbą, papasakojo vokiečių kariams, kad jie visi buvo GPU suimti, kai tik prie Liepojos pradėjo artintis vokiečių kariuomenė. Tą karininką GPU komisarai pašovė. Karininkas sukritęs, kaip negyvas, ir žaizdai esant nepavojingai, jis tokiu būdu išliko gyvas. Ant jo griuvo kitų pašautų latvių lavonai. Kiek dienų praėjo nuo šio įvykio, latvių karininkas negalėjo atsiminti. Greitai čia atsirado latvių moterys, kurios, verkdamos, čia ieškojo savo artimųjų. Kilo šiurpios scenos, kai moterys užmuštųjų tarpe rasdavo savo vyrus. Kai kurios net apalpo ir buvo nuvežtos namo be sąmonės. Dabar Liepojoje sistematiškai apžiūrimi visi namų rūsiai.

Pasikeista Vokietijos Turkijos draugystės sutarties dokumentais

BERLYNAS. VII. 6. ELTA. Užsienių reikalų ministerijos ambasadorių salėje šeštadienį apie 12 val. buvo iškilmingai pasikeista Vokietijos Turkijos draugystės sutarties dokumentais. Pasirašęs pasikeitimo protokolą, užsienių reikalų ministerijos valstybės sekretorius von Weizsaeckeris savo kalboje pareiškė džiaugsmą dėl sudarytos sutarties ir nurodė, kad Vokietijos Turkijos draugystė, atremta į natūralinius abiejų kraštų reikalus, tikrumoje niekad nebuvo išnykusi. Vokietijos Turkijos sutartis yra instrumentas, patikrinas visas Turkijos Vokietijos draugystės naujo išsiplėtimo viltis. Valstybės sekretorius von Weizsaeckeris ypatingai dėkojo Turkijos valstybės šefui Ismet Inoenue, o taip pat ir Turkijos ambasadoriui Geredė už jo bendradarbiavimą sutartį sudarant. Atsakydamas į von Weizsaeckerio kalbą, Turkijos ambasadorius Geredė, Vokietijos Turkijos draugystę aptarė kaip politinį istorinės draugystės dokumentą, draugystės kuri visuomet buvo Fiurerio remiama. Ratifikacijos dokumentais pasikeitimo akte dalyvavo ir Turkijos užsienių reikalų ministerijos generalinio sekretoriaus pavaduotojas Acikalinas, kuris specialiai šiam reikalui atvyko iš Ankaros į Berlyną, o taip pat užsienių reikalų ministerijos pasekretorius Woermannas, atatinkamo užsienių ministerijos skyriaus šefas ir Turkijos ambasados Berlyne nariai.

BERLYNAS. VII-7. E. Vokiečių kovos lėktuvai, kurie buvo nuskridę atlikti ginkluotos žvalgybos ir puolė įvairius laivus jūros srityje aplink Angliją, praėjusią naktį nuskandino prie Anglijos pietvakarių pakrantės du prekybos laivus, kiekvieną 5.000 tonų talpumo. Galima tikėtis, kad per tą naktinį skridimą buvo pasiekta dar ir kitų laimėjimų.

BERLYNAS. VII-7. E. Ginantis nuo priešo puolimų Vakarinėje Vokietijoje, naktį į pirmadienį naktiniai naikintuvai numušė šešis priešo lėktuvus.

KRONIKA

UŽMUŠTAS DR. J. ŽEMGULYS

Šių metų birželio mėnesio 26 dieną Panevėžyje besitraukiančių kruvinųjų bolševikų buvo nužudytas atsargos pulkininkas daktaras Juozas Žemgulys, buvęs Panevėžio ligoninės direktorius. Jis buvo užmuštas operuojant sužeistuosius partizanus.

NACIONALIZUOTO TURTO GRĄŽINTI DABAR NEGALIMA

Kai kurios savivaldybės, nesulaukusios bendro denacionalizacijos įstatymo, savo iniciatyva pačios grąžina medicinines įmones jų buv. savininkams.

Pabrėžiama, kad nei ligoninių, nei vaistų sandėlių, nei sanatorijų bei laboratorijų ar kito turto grąžinti negalima, kol bus paskelbtas tuo reikalu įstatymas.

LIETUVIŲ ŽURNALISTŲ PASITARIMAS

Rytoj, liepos 8 d., 18 val. Pienocentro salėje kviečiamas žurnalistų pasitarimas lietuvių spaudos reikalais.

Visi lietuviai žurnalistai kviečiami jame dalyvauti.

REIKIA SAUGOTI MATAVIMO PRIEMONES IR DOKUMENTUS

Valsčių savivaldybėse ir pas privačius asmenis yra likę matavimo instrumentai, bylos ir dokumentai. Žemės Tvarkymo ir Melioracijos Departamentai prašo įstaigas ir asmenis juos saugoti kaip valdinį turtą, kol atvyks matininkai ir kultūrtechnikai ar įstaigų įgaliotiniai juos atsiimti.

Žemės Tvarkymo ir Melioracijos Departamentas

Susisiekimo ir transporto priemonių savininkams

Visi Kauno m. gyventojai, įstaigos ir įmonės, turintieji autovežimius, motociklus bei arklius transportui, privalo iki š. m. liepos mėn. 9 d. 12 val. suteikti Kauno m. Transporto Viršininkui, Šančiai, Geležinkelių g-vė Nr. 6, telef. 41690, šias žinias:

1) Autovežimio savininko pavardė, vardas ir adresas; 2) autovežimio paskirtis (lengvas, sunkvežimis ir t. t.); 3) autovežimio firma, modelis; 4) benzininis, dizelinis ar gazogenaratorinis; 5) litražas; 6) išleidimo metai; 7) kėlimo galia ar vietų skaičius; 8) registracijos Nr.; 9) variklio Nr.; 10) tvarkoje ar ne (kas netvarkoje); 11) kiek kilometrų pravažiavęs; 12) kur autovežimis stovi; 13) ar yra gautas leidimas važinėti; 14) ar reikia gauti leidimą; 15) kuriam reikalui autovežimis naudojamas; 16) kiek normaliam važiavimui vienam mėn: kuro (kiekvienam autovežimiui atskirai); 17) kiek ir kokio kuro atsargos yra (rašoma tik viename blanke); 18) įstaigoms nurodyti, kiek ir kokių autovežimių ar arklių dar reikia. Panašias žinias suteikti apie motociklus.

Apie arklių transporto priemonės suteikti šias žinias:

1) Savininko pavardė, vardas ir adresas; 2) vežimo paskirtis: platforma ar kitas tipas ir jo pakrovimo galia, 3) kur stovi vežimas ir arkliai, 4) ar gautas leidimas, 5) ar reikia gauti leidimą.

Už žinių nesuteikimą kaltininkai bus traukiami atsakomybėn.

Kauno Miesto Transporto Viršininkas

PRANEŠIMAS

Suinteresuotų įstaigų ir asmenų žiniai pranešama, kad Matavimo Prietaisų Dirbtuvė, Nemuno g-vėj Nr. 11, ir Mechaninė Dirbtuvė Nr. 2, Nemuno g-vėj Nr. 23, veikia normaliai.

Visų įstaigų ir asmenų, davusių toms dirbtuvėms užsakymus, prašome juos patvirtinti asmeniškai arba telefonu Nr. 20661.

Nepatvirtinti užsakymai nebus pildomi.

Pamesta piniginė su Aleksandro Vileišio Liet. vid. pasu, studento liudijimu ir fotografijom. Radusį prašau grąžinti savininkui: Kaune, Kapsų 44. Atlyginsiu.

Nukentėjusiems dėl karo surinkta 23.000 rb.

Lietuvos Raud. Kryž. Vyriausioji Igaliotinio Įstaiga nuo 1941 m. VI. 26 d. ligi VII. 6 d. yra surinkusi nukentėjusiems nuo karo politiniams kaliniams, tremtiniams ir t.t.: Prekybos Įstaigų darbuotojų 1514 rb., Kauno ap. Finansų sk. tarnautojų 356 rb., Kauno Siuvyklos darbininkų 204,30 rb., Džiugo įmonės darbininkų 229,01 rb.., Raud. Kr. Ligoninės tarnautojų 914 rb., Studentų Kooperatyvo 400 rb., Žemės Ūkio Dep-to ir Kauno aps. Žemės Ūkio sk. tarn. 1731 rb., Orinio Susisiekimo Direkcijos tarn. ir Aleksoto gyventojų 726 rb., Medžio Apdirb. Įmonės tarnautojų 240,03 rb., Raud. Kr. Valdybos tarnautojų 515 rb., Dr. Garmaus 500 rb., Dr. Mažylio 300 rb., L. Kundrotienės 300 rb., St. Jasinskaitės 100 rb., N. Niršo 805 rb., Įvairių asmenų nuo VI. 26 ligi VII 1 d. 1642 rb., Įvairių asmenų nuo VII. 1 ligi VII 6 d. 2064,45 rb. Iš viso Rb. 12540,79.

Per Kauno Banką VII. 4 ir 5 d.: 5 valst. spaustuvės tarnautojai 636,50 rb., Komunalinio Banko tarnautojų 1297 rb., popieriaus gam. įmonės „Ateitis" 142 rb., Juozo, Filomenos ir Algirdo Vaitiekūnų 200 rb., Matų ir Prabavimo rūmų tarnautojų 327 rb., Poligrafijos Pramonės Tresto tarnautojų 657 rb., „Maisto" fabriko tarnautojų 190 rb., Kauno „Maisto" tarnautojų 1426,45 rb., Stat. Medž. Pr. Tresto tarnaut. 293 rb., „Raidės" spaustuvės tarnautojų 150 rb., Veterinarijos Akademijos tarnautojų 1054 rb., Kregždžių 500 rb., Čiurlių 300 rb., Jono Papleno iš Valančių po 200 rb. 400 rb. Inž. Davydovo ir Balčiūnų po 200 rb. 400 rb., Balsevičių. Knyvų ir M. Paleckio po 100 rb. 300 rb., Valentukonio, Dr. Alseikienės ir Puzinausko po 100 rb. 300 rb., Kazakaitienės, Baziliausko ir J. Zaukos po 100 rb. 300 rb., Vysk. Brizgio 100 rb., Įvairių asmenų 1584 rb. Iš viso per Kauno Banką 10556,95 rb.

Iš viso tiesiog ir per Kauno Banką gauta aukų 23097,74 rb.

RADIJO PROGRAMA

PIRMADIENIS, VII. 7.

17.00 Žinios vokiečių kalba; 17.10 Operų fantazijos; 17.25 Žinios, pranešimai; 17.40 Dainuoja Santvaras ir Sodeika; 18.00 Iš laikraščių; 18.15 Iš Vaižganto raštų; 18.30 Simfoninės muzikos koncertas; 19.00 Vokiški pranešimai iš fronto, Vyriausios vokiečių karo vadovybės pranešimai ir žinios; 20.15 Pramoginė muzika; 20.30 Laikas, žinios, pranešimai, programa rytdienai; 20.55 Programos pabaiga.

ANTRADIENIS, VII. 8.

6.30 Malda; 6.35 Laikas, žinios; 6.50 Koncertas (pl.); 7.00 Žinios vokiečių kalba; 7.10 Rytinis koncertas (pl.); 7.20 — 7.45 Kartojimas žinių, pranešimų, tolimesnė dienos programa; 7.45 — 12.00 — **Pertrauka**; 12.00 Varpų muzika iš Karo muziejaus; 12.05 Laikas, žinios; 12.20 Koncertas (pl.); 12.30 Žinios vokiečių kalba; 12.45 — 13.00 Informacijos, tolimesnė dienos programa; 13.00 — 14.00 — **Pertrauka**; 14.00 Žinios vokiečių kalba; 14.15 — 15.00 — **Pertrauka**; 15.00 Žinios vokiečių kalba; 16.00 Paieškojimai ir atsiliepimai; 16.15 Koncertas; 17.00 Žinios vokiečių kalba; 17.10 Akordeono muzika. Groja Četkauskas; 17.25 Žinios, pranešimai; 17.40 Dainuoja V. Operos solistas Mažeika; 18.00 Iš laikraščių; 18.15 Garsieji dainininkai; 18.30 Aktualijos; 18.45 Lietuviška muzika; 19.00 Vokiški pranešimai iš fronto, Vyriausios vokiečių karo vadovybės pranešimai ir žinios; 20.15 Pramoginė muzika; 20.30 Laikas, žinios, pranešimai, programa rytdienai; 20.55 Programos pabaiga.

Uodegos ar kortelės?

Didžiojo karo metu Vokietijoje kortelės pirmojo reikalingumo prekėms buvo įves'os karui besibaigiant. Toji sistema ir tada, tiesa, reiškė tvarką, bet kartu tai buvo signalas, kad ištekl'ai senka. Naujoji Vokie'ija ta s'stema pasirūpino tuoj karui prasidėjus, ir dabar ji reiškė daugiau negu tvarką. Gavęs kortelę, Didžiojo Reicho p'lie'is žinojo, kad Vokietijos ūkio tvarkytojai puikiai apskaičiuoja ir organizuoja krašto iš'eklius, kad kortelės tereiškia rac'onalų, įžvalgų jų paskirstymą ir kad iš anksto numatomus karo sunkumus pakels ne vienas kuris luomas, ne vien darbininkija, bet visa tauta lygiom's.

Kaip kortelė sunkiomis karo aplinkybėmis yra tvarkos ir tikrumo veiksnys, taip uodegos prie parduotuvių yra neabejotinas pakrikimo ir dezorganizacijos ženklas. Ir šit, kur tik įžengia plieninės vokiečių divizijos, ten, net tebesmilkstant karo padariniams, jau parodomas susisielojimas bent minimaliai aprūpinti visus gyventojus. Atvirkščiai, kur tik užplūsdavo (užplūsdavo, nes daugiau jau niekur nebeužplus) raudonieji, ten tuoj išaugdavo uodegos. Juk ir Vilnių, kurį mums Sovietų Sąjunga „perdavė" kaip Trojos arklį, mes gavome su kilometrinėmis uodegomis. Taigi, gyvenantiems raudonosios vėliavos pavėsy apsirūpinti reikalingiausiomis prekėmis, ir taikos metu reikėjo turėti daug, labai daug laiko ir storą piniginę, o karo metu?... Ką bekalbėti apie karą, jei į nelaisvę paimti bolševikų kariai pirmiausia prašo užvalgyti, nes jau savaitė, kai jie nieko neturėję burnoje, o komandierių šeimos neaprūpintos ir alkanos bėgo į nežinią.

Nuo šios dienos ir pas mus įvedamos kortelės. Ką tai reiškia? Bolševikinė propaganda ištisus metus kiekviena proga stengėsi iškoneveikti šią tvarkos sistemą. Tuo būdu ji mus jau neblogai parengė kortelėms, nes per tuos metus mes įpratome kiekvieną komunistų propagandos skelbiamą „tiesą" vertinti atvirkščiai. Tačiau dar geriau tam reikalui mus parengė gyvenimas. Mes neapgaudinėsime nei savęs, nei kitų. Mums aišku, kad reikia susispausti; susispausti dėl to, kad mūsų ekonominis gyvenimas visus metus buvo raudonųjų ardomas; susispausti dėl to, kad didžiausiame pasaulio istorijoje fronte vyksta kruvina kova dėl Europos kultūros išgelbėjimo ir žiauriosios barbarijos sunaikinimo, kad milijonai dėl to aukoja gyvybę ir ryžtasi baisioms kančioms. Mums pagaliau reikia susispausti dėl to, kad mūsų pačių rytojus būtų visai tikras, dėl to, kad ne tik aš būčiau sotus ir kraučiau savo lentynose atsargas, bet kad būtų pavalgęs ir mano brolis ir jo vaikai. Kas nesugebėtų įvertinti šitokių aplinkybių ir pro kasdien nuo mus tolstančių patrankų dūžių aidus dūsautų šiandien ko nors negavęs, tas kažin ar vertas ir skirtosios duonos normos.

Taigi, korteles sutinkame, kaip tvarkos, tikrumo ir socialinio teisingumo veiksnį, žinodami, kad tai bendra karo našta, kad dirbąs nebe eilėse stovėdamas „kels darbo našumą", kad dykaduoniai nebebėgios nuo krautuvės prie krautuvės supirkinėdami cukrų, miltus ir visa kita, ko „dar yra", užtvenkdami kelią darbo žmogui. Šį mūsų įstaigų žingsnį sveikiname ne bolševikišku, bet lietuvišku nuoširdumu, gerai žinodami, kad tie, kurie korteles įvedė, turi galvoje, kad kortelė ne tik nustato, bet ir užtikrina ją atitinkančią normą.

Vokiečių armijai nėra jokių kliūčių

BERLYNAS. VII. 6. ELTA. Ryšium su vyriausiosios vokiečių kariuomenės vadovybės liepos 5 dienos pranešimu, DNB skelbia tokį karinių sluoksnių komentarą: Frontui rytuose smarkiai besistumiant pirmyn, vengrų kariuomenės daliniai Karpatų srityje pasiekė Kolomeją bei Stanislavą ir dabar artinasi prie Dniestro aukštupio, kai į šiaurę nuo šios upės vokiečių fronto dešinysis sparnas pasistūmėjo toliau pietų rytų kryptimi. Kadangi ties visu rytų fronto viduriu vokiečių divizijos žygiuoja į Dniestro aukštupį, abi svarbiausios sovietų respublikos vakarinės dalies upių sistemos dabar įtraukiamos į kovų sritį. Dniestras ir Dniepras savo ilgiu kiekvienas žymiai prašoka didžiausiąją vokiečių upę — Reiną, Dniepras—net aštuoniais šimtais kilometrų. Kai Dniestras savo žemutinėje dalyje ties buvusia rumunų sovietų siena sudaro vakar jau minėtos „Stalino linijos" priešakinį lauką, šioji linija ties beveik tiksliai iš šiaurės į pietus tekančiu Dniestro aukštupiu taip pat pasiekia tenykščią upių sistemą. Bet kadangi vokiečių kariuomenė savo pergale pasibaigusio žygio vakaruose metu įrodė, kad jai neegzistuoja jokios vandens kliūtys, ji mokės ir su šiomis upių kliūtimis apsidirbti. Jeigu vyriausiosios vokiečių kariuomenės vadovybės liepos 4 dienos pranešime ypač buvo nurodyta į galybišką sovietų aerodromų skaičiaus ties mūsų rytų siena padidinimą, tai tuo tam tikra prasme paaiškinamas ir netikėtas pradinis vokiečių karo aviacijos pasisekimas pačią pirmąją kovos dieną prieš sovietų karo aviaciją. Šiuose aerodromuose ties siena sovietų karo vadovybė, rengdama numatomąjį Vidurinės Europos užpuolimą, kaip tik buvo tankiai sutelkusi visų rūšių lėktuvų junginių. Net mažiausiuose aerodromuose buvo 40—50 lėktuvų, o didesniuosiuose — per šimtą lėktuvų. Kadangi iki šiol sunaikinta per penkis tūkstančius lėktuvų, tai tas reiškia, kad, skaitant po 85 lėktuvus vienoje sovietų eskadrilėje, buvo sunaikinta daugiau kaip 60 sovietų karo aviacijos eskadrilių. Be to, buvo suduotas naikinamas smūgis ir sovietų kariuomenės organizacijai ant žemės, visai neatsižvelgiant į tai, kad, vokiečių kariuomenei prasiveržus į priekį, didesnioji šių aerodromų dalis dabar yra patekusi į vokiečių rankas. Tas įgalino taip pat patikrinti vokiečių birželio 22 dienos puolimo pasisekimą. Iš šio patikrinimo, kaip jau liepos 4 dieną buvo pranešta, paaiškėjo, kad praneštas žemėje sunaikintų lėktuvų skaičius iš tikrųjų buvo 20—25% didesnis. Iš tokio didelio priešo lėktuvų skaičiaus sunaikinimo ir dažnai pasenusio jų apginklavimo daroma išvada, kad rytuose taip triuškinamai iškovotu vokiečių vyravimu ore jokiu atveju nebetenka abejoti. Jeigu iš vieno specialaus liepos ketvirtos dienos pranešimo patirta, kad iš apsuptų ties Minsku sovietų armijos dalies eilių perbėgo 20.000 karių, jiems sušaudžius savo politinius komisarus, tai tas turi būti vertinama kaip pirmutinis sovietų kariuomenės drausmės pakrikimo iš vidaus ženklas ir kaip tikrosios tautos valios, nukreiptos prieš prievarta įgyvendintą bolševikų valdžią, prasiveržimas.

Įsakymas dėl maisto produktų ir pramoninių prekių pardavinėjimo

Nuo šios dienos maisto produktai ir pagrindinės pramoninės prekės yra normuojamos. Šios prekės parduodamos atsižvelgiant jų reikalingumo. Maisto produktai parduodami tik už prekių pirkimo kortelių kuponus. Kitos pramoninės prekės (avalynė, drabužiai) parduodamos pagal specialius leidimus. Vokiečių Armijos kariams šių prekių išduodama tik esant skubiam reikalui pagal atitinkamo dalinio vadovybės reikalavimus. Civiliniams gyventojams normuojamoms prekėms pirkti leidimus išduoda Miesto Burmistras (Miesto Savivaldybė).

Normuojamas prekes be leidimų ir kortelių pardavinėti ir pirkti draudžiama.

Karo Lauko Komendantas

Kaunas, 1941. VII. 7.

Ūkininkai turi rūpintis derliaus nuėmimu ir pasiruošti žiemkenčių sėjai

KAUNAS. VII. 5. ELTA. Visi ūkininkai ir naujakuriai ligi atskiro parėdymo turi rūpintis derliaus nuėmimu ir tolimesniu žemės žiemkenčių sėjai paruošimu tuose plotuose, kuriuos jie valdė ligi šių metų birželio mėn. 22 d.

Peržiūrint ir pertvarkant žemės paskirstymą, bus atsižvelgta į įdėtą darbą bei padarytas išlaidas ir už tai teisingai atlyginta.

Visu griežtumu bus baudžiami tie, dėl kurių apsileidimo bei blogos valios jų valdomuose ūkiuose liks nenuimtas derlius arba neparuošta žiemkenčių sėjai žemė. Visus šiuo reikalu kilusius klausimus sprendžia apskričių agronomai.

Švedai suprato, kad labiausiai jų laisvei gresia Rusija

STOCKHOLMAS. VII. 7. ELTA. Laikraštis „Aftonbladet" išspausdino įžanginį straipsnį, pavadintą „Švedijos interesai". Straipsnyje rašoma, kad vokiečių divizijos pervežimas per Švedijos teritoriją išeina iš aukščiausių Švedijos interesų ir yra pozityvus prisidėjimas prie Švedijos ir Šiaurės gynimo. Nieko, pasak laikraščio, negalėjo būti šiuo momentu naudingesnio Šiaurei. Ministerio pirmininko kalbai galima padaryti priekaištų dėl to, kad jis nedrįso aiškiai pasisakyti, jog vokiečių divizijos perleidimas per Švediją išplaukia iš tikrų Švedijos interesų, nors ministeris pirmininkas nedrąsiai juos ir pripažino savo kalboje. Laikraštyje pastebima, kad šis nedrąsumas reiškia tą šimtmečiais trukusią politinę iliuziją, jog Švedija turi prieš akis išimtinai saugią politinę ateitį ir yra atpalaiduota nuo bet kokių pasaulinio masto politinių uždavinių. Švedai jau seniai pamiršo savo didžią politinę praeitį. Švedai įsivaizdavo, kad Švedija yra „istorijos pensininkas". Tačiau švedai turėtų dabar suprasti, kad labiausiai jų laisvei gresia Rusija.

Edenas žada padėti Maskvai visomis išgalėmis

Artimiausiais mėnesiais, sako jis, karas pasmarkėsiąs

AMSTERDAMAS. VII. 5. ELTA. Reuterio agentūros žiniomis, šiandien viename dideliame susirinkime Leeds mieste, Anglijos užsienių reikalų ministeris Edenas pasakė kalbą. Pareiškęs, kad Anglijos vyriausybė „jokiu būdu nesanti pasiryžusi kada nors ir dėl ko nors derėtis su Hitleriu", jis užtikrino, kad Anglija kovosianti tol, „kol Hitleris ir visa, ką jis atstovauja, bus visiškai sunaikinta".

Po to jis pareiškė, kad artimiausiais mėnesiais karas pasmarkėsiąs ir pažadėjo bolševikams, kad Anglija padarysianti visa, ką ji galinti, kad jiems padėtų. „Mes, — pasakė Edenas, — bendradarbiausime karinėje ir ūkinėje srityje visomis savo pajėgomis ir visiškai lojaliai. Bendrose pastangose iš mūsų pusės nebus jokių rezervų".

Pagyręs anglų oro pajėgas, Edenas išreiškė viltį, kad Anglija, naudodamosi savo didėjančia gamyba ir milžiniškais britų imperijos bei Jungtinių Valstybių ištekliais, pajėgsianti taip sustiprinti oro ginklą, kad jis bet kuriame kautynių lauke būsiąs pranašesnis už vokiečių oro ginklą.

Edenas baigė, apibūdindamas būsimąją, kokią jis ją įsivaizduoja, santvarką. Jei, pareiškė jis, iš paskutinių 20 metų įvykių galima ko nors pasimokyti, tai tiek, kad piktąsias jėgas tegali suvaldyti tik stiprūs pasiryžę vyrai ir apsiginklavusios tautos, ir kad, atstačius tvarką, būsiančios reikalingos agresoriams suvaldyti pakankamai ginkluotos karinės pajėgos. Londone kuriamos žmonijos viltys ateitimi. Šitiems uždaviniams įvykdyti jau esą pradėta dirbti.

New Yorkas. VII/7. ELTA Ryšium su paskutiniąja Anglijos užsienių reikalų ministerio Edeno pasakyta Leeds mieste kalba, kurioje jis pažadėjo plačią Anglijos paramą bolševikams, Šiaurinės Amerikos visuomenėje nurodoma, kad laikas, kuriuo buvo kalba pasakyta, supuola su diplomatiniais pranešimais, pagal kuriuos sovietų vyriausybė esanti nusivylusi ligšioline anglų parama ir spirianti Angliją veikti pozityviškiau. Dalis New Yorko sekmadienio spaudos reiškia spėliojimą, kad Edenas pasakęs savo kalbą, norėdamas bolševikus padrąsinti ir nuraminti jų nekantravimą.

NEW YORKAS. VII-6. E. Agentūra United Press praneša iš Londono, kad netrukus bus sudarytas britų sovietų ūkinis susitarimas, pagal kurį Anglija į Sovietų Sąjungą eksportuos kaučuką iš Malajų salų.

VICHY. VII. 7. E. Prancūzijos vyriausybės žiniose pranešama, kad Prancūzijos vyriausybė vėl atėmė Prancūzijos pilietybę trims šimtams asmenų.

Prižiūrėkime žuvusiųjų kapus

Praūžusi per Lietuvą karo audra pareikalavo aukų iš vokiečių karių ir jų pagalbininkų lietuvių partizanų tarpo. Žuvusieji yra iškilmingai laidojami, jų kapai skęsta vainikuose ir gėlėse. Visuomenė atitinkamai pagerbė tuos, kurie paaukojo gyvybes ant laisvės aukuro. Tačiau vien tik įspūdingų laidotuvių nepakanka. Tie kapai turi būti mūsų tylaus susikaupimo vieta, iš jų turime pasisemti stiprybės dabarties ir ateities žygiams. Dėl to žuvusiųjų kapai turi būti gerai prižiūrimi ir rūpestingai aptvarkomi, kad kiekvienas, atėjęs prie jų, justų rūpestingą ranką. Čia ypatingai gali pasireikšti tauriosios lietuvaitės. Jų šventa pareiga rūpestingai tuos kapus globoti, ir tvarkyti. Savo apdairumu ir gera valia mes pagerbsime visus žuvusius ir jų atminimą išlaikysime šventą bei skatinantį į kūrybinį darbą.

Padėtis Sirijoje ir Etiopijoje

VICHY. VII-6. ELTA. Prancūzų kariuomenės vadovybės pranešimas apie padėtį Sirijoje iš š. m. liepos 5 d. sako: britų kolonos, kurios atėjo iš Rytų ir kurioms mūsų kariuomenės daliniai pasipriešino, penktadienį popiet ir šeštadienį rytą pasistūmėjo šiek tiek pirmyn. Motorizuotos britų kolonos, užėmusios Palmyrą, pasislinko apie 30 klm. Homso kryptimi. Dein-ez-Zorą apsupusios kolonos pasiuntė kai kuriuos savo vienetus šiaurės vakarų kryptimi. Stipriai motorizuota kolona, prieš tris dienas įsiskverbusi į aukštutinę Djezireho dalį, pasiekė Kamelchlię. Merdžajumo srityje vyksta artilerijos susišaudymas. Britų pastangos pulti Djezzinę nepasisekė. Prancūzų artilerija puolikui padarė didelių nuostolių. Anglų laivynas penktadieni popiet bombardavo prancūzų pozicijas prie Damuro, tačiau nesėkmingai. Kituose fronto ruožuose nieko ypatingo neįvyko.

Ir pereitą naktį britai vėl stipriai bombardavo Beirutą. Buvo bombarduotas taip pat ir Tripolis. Prancūzų oro laivynas nuolat bombarduoja britų tankų kolonas ir kariuomenės telkinius ties Palmyru. Prancūzų lėktuvai numušė du britų lėktuvus.

ROMA. VII-6. ELTA. Italų kariuomenės vadovybė praneša: Šiaurės Afrikoje prie Tobruko mūsų artilerija sunaikino dvi priešo baterijas ir apšaudė laivus esančius uoste. Ašies valstybių lėktuvų daliniai puolė uosto įrengimus ir uoste esančius laivus, o taip pat priešo baterijas, maisto sandėlius ir slėptuves. Kilo daug gaisrų ir įvyko sprogimų. Buvo paskandintas vienas nedidelis laivas. Mūsų lėktuvai, nusileidę žemai, puolė priešo pozicijas prie Sidi Barani ir padegė barakus ir autovežimius. Priešo lėktuvai puolė Bengazį ir Derną.

Rytų Afrikoje mūsų kariuomenės daliniai, esantieji prie Galla ir Sidamo, priešo apsupti ir netekę galimumo apsirūpinti maisto ir municijos reikmenimis, atsižvelgdami į vis didėjančias priešo jėgas, buvo priversti pasiduoti. Šie italų kariuomenės daliniai ilgai ir didvyriškai kovojo ir padarė priešui didelių nuostolių. Gondaro ir kitose apylinkėse dar eina kovos.

MACUOKA TARĖSI SU ANGLIJOS AMBASADORIUM

TOKIO. VII. 6. ELTA. Domei agentūros žiniomis, šiandien užsienių reikalų ministeris Macuoka padarė pranešimą imperatoriui. Užsienių reikalų ministeris po valandą trukusio pranešimo išvyko pasilsėti į Gotembą, kur jis išbus iki antradienio.

Užsienių reikalų viceministeris Ohaši šiandien priešpiet priėmė Anglijos ambasadorių Craigie, su kuriuo jis turėjo pusės valandos pasikalbėjimą. Vakar Anglijos ambasadorius turėjo pasikalbėjimą taip pat ir su Macuoka.

STOCKHOLMAS. VII. 6. E. „TT" agentūros pranešimu, Goeteborge buvo suimta eilė komunistų. Tas žygis turi ryšio su jau anksčiau įvykusiais skaitlingais komunistų suėmimais.

Stokcholmas, VII.4. E. **„Exchange Telegraph" praneša iš Londono, kad žinomas rašytojas ir diplomatas Druce Lockaartas, kuris Pasaulinio karo metu ir vėliau buvo britų generalinis konsulas Maskvoje, dabar paskirtas britų užsienių reikalų valstybės pasekretoriumi. Jam pavesta pertvarkyti britų propagandą užsieniuose.**

Sovietai okupuotose srityse buvo pristatę begales aerodromų

BERLYNAS. VII. 5. ELTA. Apie milžinišką sovietų aerodromų skaičiaus didinimą prie Vokietijos rytų sienų, okupavus Lenkiją, Besarabiją ir Baltijos valstybes, patirta dar šių smulkmenų: Anksčiau Besarabijoje buvo 15 aerodromų, sovietai pastatė ligi 151. Lenkijoje anksčiau buvo 43 aerodromai, o sovietams okupavus, šis skaičius padidėjo iki 348. Lietuvoje buvo aštuoni aerodromai, bolševikai pastatė dar 88 naujus, Latvijoje buvo 13 aerodromų, sovietai pastatė 70, o Estijoje buvo 10, padidinta 67 naujais aerodromais. Sovietų aerodromus vokiečių oro pajėgos smarkiais puolimais beveik visur subombardavo

„Žaibo" spaustuvė Kaune, Duonelaičio 24; tel. 26616